

Naturvårdsverket
106 48 STOCKHOLM

Bildande av Stora Lunds naturreservat i Ödeshögs kommun samt fastställande av skötselplan för naturreservatet

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område på fastigheten Stora Lund 4:1, som avgränsats enligt bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat med föreskrifter och skötselplan enligt nedan.

Naturreservatets namn skall vara Stora Lunds naturreservat.

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara, vårda och utveckla den biologiska mångfalden knuten till betespåverkade torrängar och fuktängar med kalkpåverkan samt betespåverkade barr- och lövskogspartier med ett stort inslag av död ved. Områdets stora värde för friluftsliv och rekreation ska tas tillvara och utvecklas. Syftet med reservatet är även att utpekade livsmiljöer och arter enligt Natura 2000 skall uppnå eller bibehålla ett gynnsamt tillstånd.

Syftet ska nås genom att större delen av reservatet hävdas genom en naturvårdsinriktad betesdrift samt att några skogspartier påverkas genom bete och uppkomsten av grova träd gynnas. Flera anordningar för det rörliga friluftslivet iordningställs samt att besökare erhåller god information om natur och kultur.

Föreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det utöver vad som annars gäller inte tillåtet att:

1. bedriva täkt, gräva, schakta, plöja, spränga, borra, utfylla, muddra eller utföra annan mekanisk bearbetning på mark eller i vatten;
2. uppföra byggnad eller annan anläggning;
3. anlägga väg eller campingplats;
4. anlägga brygga, fast angoringsanordning för fartyg/båt, fiskodling, förtöjningsboj eller hamn;

5. anordna upplag annat än tillfälligt för reservatskötselns behov;
6. anordna motor- eller skyttebana för övning eller tävling;
7. ändra floran eller faunans sammansättning, t.ex. genom att införa för området nya arter;
8. tillföra växtnäringsämnen, jordförbättringsmedel, kemiska eller biologiska bekämpningsmedel;
9. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd med annat syfte än att höja de biologiska/ekologiska värdena. För samtliga naturvårdsåtgärder gäller att de får ske endast i enlighet med fastställd skötselplan;
10. jaga annat än av länsstyrelsen medgiven jakt;
11. uppföra mast, vindkraftverk, samt att anlägga luft- eller markledning.

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktas med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna att tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning och information om reservatet;
2. röjning och avverkning i enlighet med fastställd skötselplan;
3. skötsel av betesmarker innefattande betesdrift, röjning, uppsättande och underhåll av stängsel, uppsättande av stängselgenomgångar i enlighet med fastställd skötselplan;
4. anläggande av anordningar för det rörliga friluftslivet enligt fastställd skötselplan;
5. inventeringar och dokumentation enligt skötselplan.

Med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, om rätten att färdas och vistas inom reservatet, är det utöver vad som annars gäller inte tillåtet att:

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, rista, gräva eller måla;
2. på ett störande sätt använda musikinstrument, radio, ljudanläggning, kompressor eller liknande;
3. störa djurlivet eller fånga eller samla ryggradslösa djur;
4. medföra hund eller annat husdjur som inte är kopplat eller förvarat i bur;

5. elda annat än på av naturvårdsförvaltaren iordningsställda platser;
6. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar;
7. gräva upp eller plocka växter eller växtdelar med undantag för bär och matsvamp;
8. anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet;
9. tälta, ställa upp husvagn eller övernatta i husbil;
10. framföra motordrivet fordon eller rida annat än på befintlig väg till reservatets P-plats;
11. cykla annat än på befintliga körvägar.

Dessutom är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

12. genom turisttrafik eller guideade turer eller på annat sätt i kommersiellt syfte utnyttja reservatet;
13. utföra sådan vetenskaplig undersökning som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet.

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för de åtgärder som krävs för reservatets tillgänglighet och skötsel, inklusive uppföljning och dokumentation enligt fastställd skötselplan. Föreskrifterna ska heller inte utgöra hinder för fastighetsägare att nyttja gällande servitut.

Skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd (SFS1998:1252) enligt miljöbalken fastställer länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen, bilaga 2.

Naturvårdsförvaltare för naturreservatet skall vara Länsstyrelsen Östergötland.

Skäl för beslutet

Det aktuella området är ett representativt och värdefullt avsnitt av Vätternstranden, med skyddsvärda arter och habitat. Här finns höga botaniska kvalitéer, särskilt knutna till kalktorrängar och kalkfuktängar. Området har också intressant geologi med den tydliga förkastningen vid Vättern samt spår av inlandsisen i form av isslipade hållar. De buskrika hagmarkerna intill Vättern är av stor betydelse som rastlokal för flyttande tättingar. Området är vidare av mycket stor betydelse för det rörliga friluftslivet och dess stora möjligheter till rekreation och naturupplevelser. Största delen av området ligger inom riksintresse för naturvården. Vättern är av riksintresse för yrkesfisket och ingår dessutom i Natura 2000 (SE0230268). Området klassificerades som högt naturvärde i samband med inventering av Vätternstranden

1987. Området ingår i Ödeshögs kommuns naturvårdsprogram. Landdelen av reservatet har under 2003 föreslagits att ingå i Natura 2000.

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen fick 1999 förfrågan från Fortifikationsverket om att överta en fastighet som inte längre behövdes för försvarsmaktens behov. Länsstyrelsen fann att området närmast Vättern hade mycket höga biologiska värden och stor potential för rekreation och naturupplevelser genom tillgänglighet till Vätternstrandsområdet. Höga naturvärden var dokumenterade i inventering av Vätterstranden samt i ängs- och hagmarksinventeringen. Fastighetsbildning skedde 2000-11-24 av det för reservatsbildning intressanta området och den fastigheten har förts över i Naturvårdsverkets ägo. Länsstyrelsen påbörjade 2001 naturvårdsarbeten som t.ex. naturvårdsröjning och stängsling för betesdrift. Under 2001 och 2002 upprättades skötselplan och förslag till beslut. Förslaget remitterades till Naturvårdsverket, Fiskeriverket, Skogsvårdsstyrelse, Ödeshögs kommun, Försvarsmakten, Ödeshögs naturskyddsförening och Stora Lunds Golfbana.

Lämplig användning av markområde

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av Stora Lunds naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att åtgärden inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt 27 § verksförordningen (1995:1322) göra en konsekvensbedömning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att områdets tillgänglighet och möjligheten till naturupplevelser och rekreation ökar högst väsentligt, trots att vissa inskränkningar i allemansrätten görs, t ex förbud mot tältning, blomlockning mm. Dessa inskränkningar behövs för att uppnå syftet med reservatet.

Remissyttranden

Länsstyrelsen har hösten 2002 remitterat förslag till beslut daterat 2002-09-13 till Fortifikationsverket, Naturvårdsverket, Fiskeriverket, Försvarsmakten, Ödeshögs kommun, Ödeshögs naturskyddsförening, Stora Lunds Golfbana och Bröderna Tegnebo Lantbruks AB.

Naturvårdsverket, Fiskeriverket, Försvarsmakten, Ödeshögs kommun har svarat och de har inget att erinra mot förslaget till beslut.

Övrigt

Livsmiljöer och arter som är utpekade enligt Natura 2000 skall uppnå eller bibehålla en gynnsam bevarandestatus. Detta innebär att verksamheter eller åtgärder som kan orsaka betydande påverkan på områdets livsmiljöer, och/eller störa arter i området, kräver tillstånd enligt Miljöbalken 7:28a§ sedan 2001-07-01. Verksamheter som är direkt förenliga med områdets förvaltning och skötsel kräver ej tillstånd (MB 7:28b§, andra stycket). Även planerade åtgärder enligt fastställd skötselplan kan kräva tillstånd.

Hänvisning för överklagande

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3 (formulär 115, Miljödepartementet)

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom för den delen av beslutet som avser föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken. Den delen av beslutet gäller omedelbart.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har, förutom föredraganden, deltagit länsrådet Magnus Holgersson, länsassessorn Jan Kaller, avdelningsdirektören Sverker Kärrsgård, avdelningsdirektören Jan Persson och biträdande länsantikvarien Carin Claréus.

Björn Eriksson
Landshövding

Lars Gezelius
Byrådirektör

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar, formulär 115

akten (naturreservatsdossier)

Kopia till

Ödeshögs kommun
Fiskeriverket
Försvarmakten, Helikopterflottiljen, Malmslätt, 581 98 Linköping
Reservatsförvaltaren, Dan Nilsson
Lantmäterimyndigheten, Box 476, 581 05 Linköping
Länets författningssamling
Objektsregistret
Tidningskungörelse
Ödeshögs naturskyddsförening, c/o Inga-Sara Prinzencreutz, Färgestad Rök,
599 94 ÖDESHÖG
Bröderna Tegnebo Lantbruks AB, Tegneby, 599 93 Ödeshög
Stora Lunds Golfbana AB, Stora Lund, 599 93 Ödeshög